

Č.j.:ZŠ/P/24/2020	Základní škola Malšovice, okres Děčín příspěvková organizace Vilsnická 31, Děčín XII, 405 02 IČO: 75 04 13 83 tel. č.: 412 542 441, 777 10 20 39 e-mail zs.malšovice@centrum.cz	Platnost: od 1.10.2020
Razítko:		Mgr. Simona Weisheitelová ředitelka školy
<h1>Dodatek č. 1 ke Školnímu řádu</h1>		

Ke kapitole II. Školní řád se přidává bod č. 5 Vzdělávání distančním způsobem

5. Vzdělávání distančním způsobem

- 5.1 Způsob komunikace s žáky a jejich zákonnými zástupci
- 5.2 Omlouvání neúčasti
- 5.3 Hodnocení výsledků
- 5.4 Povinnost žáka
- 5.5 Stravování
- 5.6 Organizace výuky
- 5.7 Formy vzdělávání distančním způsobem
- 5.8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

5. Vzdělávání distančním způsobem

Povinnost vzdělávání distančním způsobem se řídí § 184 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Zákonem je stanovena

- a) povinnost školy ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem pro žáky a zároveň
- b) je stanovena povinnost žáků se tímto způsobem vzdělávat.

Pokud z důvodu krizových opatření vyhlášených po dobu trvání krizového stavu podle krizového zákona, z důvodu nařízení mimořádného opatření, například mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví nebo krajské hygienické stanice podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo z důvodu nařízení karantény není možná osobní přítomnost většiny (více než 50 %) žáků z jedné třídy, musí škola vzdělávat dotčené žáky distančním způsobem.

Škola poskytuje nepřítomným žákům studijní podporu na dálku, např. formou zasílání materiálů, úkolů či výukových plánů na dané období. Žáci se zapojují s ohledem na své individuální podmínky.

5.1 Způsob komunikace s žáky a jejich zákonnými zástupci

Spolupráce školy a zákonných zástupců je pro obě strany důležitá. Má pozitivní dopad na úspěšné vzdělávání. Je třeba, aby škola hledala optimální nastavení podoby vzdělávání ve spolupráci se zákonnými zástupci, snažila se zohlednit, že v rodinách může být více dětí, které se současně vzdělávají na dálku, jsou v různých ročnících nebo školách, mají omezený počet digitální techniky, že sami zákonní zástupci možná vykonávají svou práci z domova a že to všechno je potřeba sladit. Povinnost poskytovat žákům vzdělávání náleží škole a tuto povinnost nelze bez dalšího přenášet na rodiče. Na druhou stranu rolí zákonných zástupců je především podporovat své dítě, aby dostalo své povinnosti vzdělávat se, posilovat jeho vnitřní motivaci k učení a ochotu převzít odpovědnost za své vzdělávání. Efektivní komunikace mezi školou a rodinou je základem pro to, aby obě strany i dítě samotné mohly plnit své role.

Pro komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci je rovněž vhodné zvolit jednotnou komunikační platformu.

Škola informace předává zákonným zástupcům koncentrovaně, v pravidelných intervalech s dostatečným předstihem. Dobře nastavená struktura informací je efektivní i při frekvenci rozesílání 1-2x týdně.

5.2 Omlouvání neúčasti

Omlouvání žáků na distančním způsobu vzdělávání se řídí platným školním řádem (do 48 hodin omluvit dítě – telefonicky x sms x emailem a zapsat do omluvného listu v Žákovské knížce x Zápisníčku).

5.3 Hodnocení výsledků

Preferované a využívané způsoby hodnocení při distanční výuce – slovní hodnocení s formativní zpětnou vazbou, sebehodnocení žáků, zapojení zákonných zástupců v procesu hodnocení. Při výuce distančním způsobem je poskytování kvalitní zpětné vazby nepostradatelné, neboť podporuje motivaci a ukazuje cestu k dosahování pokroku. Úkolem učitelky po dobu vzdělávání na dálku je průběžně monitorovat zapojení a aktivitu všech žáků, poskytovat jim v přiměřeném čase zpětnou vazbu, podporovat je v hledání řešení a motivovat k dalšímu pokroku. V případě, že se žák nezapojuje nebo se zapojuje v nedostatečné míře, není řešením pouhé konstatování v rámci hodnocení. Hodnocení nemá být využíváno jako forma nátlaku. Naopak je potřeba, aby učitelka zjišťovala důvody a ve spolupráci se zákonnými zástupci a hledala způsoby, jak žáka podpořit a zvýšit míru jeho zapojení. V závažnějších případech je vhodné, aby učitelka o situaci informovala vedení školy a byl zvolen koordinovaný přístup.

Formativní hodnocení je hodnocení průběžné, které přináší žákovi užitečnou informaci o tom, co ví, čemu rozumí nebo co dokáže průběžně v rámci vzdělávacího procesu, a směřuje ho k naplnění stanového cíle. Umožňuje mu sledovat vlastní pokrok, vede ho k řízení svého učení a pomáhá komplexně rozvíjet jeho osobnost. Účelem formativního hodnocení je tedy identifikovat vzdělávací potřeby účastníků a přizpůsobit těmto zjištěním vyučování a učení tak, aby každý dosáhl maxima ve svém rozvoji vzhledem ke svým individuálním možnostem.

Sumativní hodnocení je hodnocení souhrnné, které informuje o tom, co dotyčný žák zvládl na konci určitého období. Jeho účelem je získat konečný přehled o dosahovaných výkonech či roztřídit žáky dle výsledků. Typickou formou sumativního hodnocení je známkování, ale i slovní hodnocení může být formou sumativního hodnocení, pokud je zaměřené pouze na výsledek.

Distanční způsob výuky je vhodnou příležitostí pro sebehodnocení žáků, které představuje důležitou součást vzdělávání a posiluje schopnost žáků sledovat a hodnotit rozvoj svých vědomostí a dovedností. Proto je vhodné zadání pro žáky formulovat tak, aby z nich byla jasná kritéria dobrého výkonu, a využívat při vzdělávání na dálku nejrůznější nástroje podporující autoevaluaci.

Jednou ze žádoucích změn je i práce s chybou, která nemá být vnímána jako selhání či důvod k trestu, nýbrž jako přirozená součást procesu učení, hledání řešení a osvojování si efektivních postupů.

Přínosné může být vytváření osobních portfolií žáků, a to buď v papírové nebo digitální podobě, dle individuálních podmínek a preferencí.

5.4 Povinnost žáka

Žáci jsou povinni se vzdělávat distančním způsobem.

5.5 Stravování

Nebude-li provoz školní jídelny přerušen, školní jídelna umožní odběr obědů v rámci školního stravování žákům, kteří se povinně vzdělávají distančním způsobem. Žáci pak mají možnost podle svých aktuálních podmínek oběd odebrat.

5.6 Organizace výuky

V případě, že je nařízením karantény nebo mimořádnými opatřeními krajské hygienické stanice nebo opatřeními Ministerstva zdravotnictví znemožněna osobní přítomnost žáků ve škole, pak mohou nastat následující situace:

- **Prezenční výuka**

V případě, že se opatření či karanténa týká pouze omezeného počtu žáků, který nepřekročí více jak 50 % účastníků konkrétní třídy, škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy žáci nejsou přítomni ve škole, např. z důvodu nemoci. Prezenční výuka probíhá běžným způsobem. Nepřítomným žákům poskytujeme studijní podporu na dálku, např. formou zaslání materiálů, úkolů či výukových plánů na dané období. Žáci se zapojují na bázi dobrovolnosti a s ohledem na své individuální podmínky.

- **Smíšená výuka**

V případě, že se zákaz osobní přítomnosti ve škole (onemocnění či karanténa) týká více než 50 % žáků konkrétní třídy, je škola povinna distančním způsobem vzdělávat žáky, kterým je zakázána osobní účast na prezenční výuce. Ostatní žáci pokračují v prezenčním vzdělávání. V uvedených třídách probíhá smíšená výuka, někdy nazývaná též „hybridní“ (pro jednu skupinu prezenční, pro druhou distanční výuka). O způsobu organizace „smíšené výuky“ rozhoduje ředitelka školy s ohledem na konkrétní aktuální možnosti a podmínky školy a žáků. Smíšenou výuku lze zajistit kombinací vysíláním prezenční výuky pro nepřítomné žáky a online hodinami, ve spolupráci s vychovatelkou, asistentem pedagoga. Tito další pedagogičtí pracovníci učitelce pomáhají při realizaci výuky, plní její pokyny, vykonávají dohled, poskytují žákům pomoc prvního kroku. A to buď formou účasti na prezenční výuce nebo zapojením do on-line výuky. Pokud krajská hygienická stanice vyhodnotí, že menší část třídy nebyla v rizikovém kontaktu a může se dále bez rizika šíření nákazy účastnit prezenční výuky, je možné tyto žáky z organizačních důvodů zařadit do jiných tříd, u kterých probíhá prezenční výuka. Smíšená výuka může probíhat například následovně: na začátku vyučovacího bloku se uskuteční společné on-line zahájení pro žáky ve škole i doma, v rámci on-line přenosu může proběhnout uvedení do tématu, základní výklad, prezentace i názorné příklady. Následně se žáci, kteří se vzdělávají na dálku, věnují samostatné či skupinové práci, učitel pracuje prezenčně se skupinou ve třídě. V průběhu dne se skupiny takto mohou i opakovaně vystřídat, žáci ve třídě pracují samostatně a učitelka se věnuje druhé skupině v on-line prostředí. V takovém případě velmi pomůže, pokud je k dispozici další pedagogický pracovník (např. vychovatelka či asistentka), s kterým žáci mohou průběh své samostatné či skupinové práce konzultovat. Na závěr bloku je vhodné opět uskutečnit společné on-line setkání se společným zhodnocením aktivit a práce. Pro tento způsob smíšené výuky může být výhodné upravit rozvrh tak, aby se prioritní vzdělávací oblasti spojily do tematických bloků a střídání odlišných předmětů po 45 minutách nekomplikovalo organizaci smíšené výuky. Pro část třídy vzdělávanou na dálku bude prioritou zařazování českého a cizího jazyka, matematiky, přírodovědných a společensko-vědních témat a „výchovy“ budou řešeny formou tipů a inspirace pro volnočasové aktivity.

- **Distanční výuka**

Pokud jsou splněny podmínky dle § 184 a školského zákona a zákaz osobní přítomnosti platí pro minimálně jednu celou třídu, probíhá v této třídě distanční výuka. Ostatní třídy se vzdělávají dále prezenčním způsobem ve standardním režimu. Pokud je zakázána přítomnost všech žáků školy, přechází na distanční výuku celá škola.

Vzdělávání distančním způsobem – distanční výuka on-line v aplikaci MS Teams (1. ročník 3x týdně, 2. ročník 5x týdně, 3. ročník 5x – 8x týdně, 4. a 5. ročník 10x-13x týdně) i off-line (1x-2x týdně zadávání úkolů). Rámcová pravidla pro časové rozvržení výuky si pedagog určí sám.

5.7 Formy vzdělávání distančním způsobem

Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line výuky, jak je popsáno níže. Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých žáků, tak také personálním a technickým možnostem školy. O konkrétních vnitřních pravidlech organizace výuky (smíšené, distanční a prezenční) ve škole rozhoduje ředitelka školy s ohledem na aktuální možnosti a podmínky školy.

- **On-line výuka**

Pojmem on-line výuka je obecně označován takový způsob vzdělávání na dálku, který probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporován nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji. Rozlišujeme synchronní a asynchronní on-line výuku. Při synchronní výuce je učitel propojen s žáky zpravidla prostřednictvím nějaké komunikační platformy v reálném (stejném) čase. Skupina ve stejný čas na stejném virtuálním místě pracuje na stejném/podobném úkolu. Častou formou této výuky je např. realizace on-line hodin pomocí videokonferenčních nástrojů dle předem stanoveného rozvrhu. Výhodou je, že má učitel přehled o průběhu vzdělávání, které je jednotné, časově vymezené a je podporováno přímou interakcí učitele a žáků. Setkávání ve virtuálním prostoru může pomoci účastníkům při překonávání obtíží způsobených sociální izolací a podpořit motivaci k učení. Tento způsob však také klade nároky na technické vybavení účastníků, na kvalitu internetového připojení a v neposlední řadě na časovou flexibilitu žáků a jejich rodin. Při synchronní on-line výuce je náročnější individualizace vzdělávání a přizpůsobování obsahu, způsobu i tempa konkrétním účastníkům. Trvá-li synchronní on-line výuka delší časový úsek, v závislosti na věku účastníků klesá schopnost udržení pozornosti a může se projevit negativní vliv i na zdraví žáka. Proto není vhodné synchronně realizovat kompletní rozvrh hodin, jak je nastaven pro prezenční výuku. Při stanovování rozsahu výuky na dálku je třeba respektovat volný čas a jiné aktivity žáků. Při asynchronní výuce žáci pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Využívány pro tento druh práce mohou být nejrůznější platformy, portály, aplikace atp., a to jak k samotnému vzdělávání, tak i k zadávání úkolů a poskytování zpětné vazby. Učitelka posílá zadání samostatné či skupinové práce prostřednictvím určeného komunikačního nástroje. Účastníci na zadaných úkolech pracují dle svých časových možností a domluveným způsobem ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdávají. Zadávání může probíhat každý den, ale také např. na týden dopředu. V průběhu plnění úkolů je vhodné, aby byl učitelka k dispozici pro konzultace a individuální studijní podporu. Asynchronní on-line výuka umožňuje velkou míru individualizace, je vhodná tam, kde není možné zabezpečit všem účastníkům stejné podmínky. Klade nároky nejen na zodpovědnost jednotlivých účastníků a jejich kompetence k učení, ale také na časovou flexibilitu učitelky. Při tomto způsobu výuky je nutné počítat s větší mírou individualizované podpory učitelky jednotlivým žákům. Je třeba mít na paměti, že zde má významný vliv i míra poskytované podpory ze strany zákonných zástupců a domácí prostředí jako takové, které se u jednotlivých žáků mohou velmi různit. Účastníkům při tomto způsobu výuky může chybět sociální kontakt se spolužáky a sdílení. Je třeba myslet na to, že u mladších žáků je potřeba přímé komunikace s učitelkou větší než u žáků starších. Pro ty může být naopak důležitější možnost komunikace se spolužáky. Je zřejmé, že obě formy on-line výuky, synchronní i asynchronní, mají své klady i záporny. Nejlepšího efektu je dosahováno tam, kde jsou obě formy vhodně kombinovány.

- **Off-line výuka**

Pojmem off-line výuka je označován takový způsob vzdělávání na dálku, který neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů. Může se také jednat o plnění praktických úkolů využívajících přirozené podmínky účastníků v jejich domácím prostředí, aplikace znalostí a dovedností v praxi, projekty zaměřené na samostatnou práci žáka či na rozvoj kompetencí. Zadávání úkolů při off-line výuce může probíhat písemně, telefonicky, ve specifických případech i osobně. Výhodou off-line výuky je absence nároku na technické vybavení a digitální kompetence účastníků. Je vhodné u nejmladších žáků, tam, kde socioekonomické podmínky neumožňují on-line výuku, a tam, kde vzhledem ke specifickým potřebám účastníků je vhodné zaměření na praktické činnosti. Off-line výuka vyžaduje zvýšené úsilí učitelů při monitorování zapojení všech žáků a jejich vzdělávacího

pokroku, při poskytování studijní podpory a formativní zpětné vazby. Off-line výuka může zároveň sloužit jako prospěšné zpestření on-line výuky.

- **Konzultace**

Ať již probíhá distanční způsob vzdělávání on-line nebo off-line, za všech okolností je třeba, aby učitelka monitorovala zapojování jednotlivých účastníků a poskytovala jim individuální konzultace a studijní podporu. Cílem je, aby nikdo nezůstal mimo systém a každý pracoval přiměřeně svým možnostem a podmínkám. Konzultace je třeba nabízet v takové formě, aby byly dostupné všem bez rozdílu a aby měly patřičný efekt – může se jednat o telefonické hovory, on-line chat, e-maily či ve specifických případech osobní konzultace za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

5.8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) mají nárok na poskytování podpůrných opatření školou i při distančním způsobu vzdělávání. Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy,
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání,
- předmětu speciálně pedagogické péče a pedagogické intervence,
- v úpravě očekávaných výstupů vzdělávání,
- v použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek,
- ve využití asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka nebo přepisovatele pro neslyšící.

Školní poradenské pracoviště se v této souvislosti zaměřuje především na poskytování podpůrných opatření pro žáky se SVP, podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami, podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných, spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci a metodickou podporu učitelům a zákonným zástupcům při použití speciálně pedagogických postupů ve vzdělávání. V závislosti na konkrétní situaci a možnostech školy jsou žákům se SVP zapůjčeny potřebné kompenzační pomůcky, speciální učebnice a speciální učební pomůcky, jež má daný jednotlivec uvedený v doporučení školského poradenského zařízení, a to s podmínkou, že je zákonný zástupce povinen uhradit jejich případné poškození či zcizení. Realizace půjčení konkrétní pomůcky nebo učebnice záleží na individuální domluvě se školou. Je však vhodné, aby škola se zákonnými zástupci sepsala smlouvu o výpůjčce. Pedagogická intervence a předmět pedagogické péče je nadále poskytován prostřednictvím on-line komunikace osobou, která toto podpůrné opatření realizuje i v běžném režimu školy.

U žáků s poruchou autistického spektra (dále PAS), jejichž postižení je natolik závažné, že neumožňuje realizovat vzdělávání prostřednictvím on-line komunikace, má škola umožnit danému žákovi takový způsob vzdělávání, který bude v jeho nejlepším zájmu a bude korespondovat s jeho schopnostmi a dovednostmi. Je nutné pevně nastavit dobu a formu komunikace individuálně přímo na možnosti dané rodiny (PC, telefon, osobní vyzvedávání učebních materiálů apod.) a stanovit se zákonnými zástupci pravidla komunikace a edukace.

V případě přiznaného podpůrného opatření asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka nebo přepisovatele pro neslyšící škola zajistí jeho podporu i pro distanční způsob vzdělávání. Tyto osoby mohou poskytovat individualizované učební materiály a podklady, konzultace a podporu na dálku a také pomáhat s distanční výukou. Asistenta pedagoga je možné zapojit prostřednictvím nástrojů distančního způsobu vzdělávání.

Modelové situace pro asistenta pedagoga (AP):

a) AP pracuje dle pokynu učitele se skupinou/třídou

– AP pracuje dle pokynu učitele pouze s žáky se SVP v dané skupině

– AP zajišťuje podporu organizace vzdělávacích aktivit – dohled, příprava pomůcek a materiálů

– AP zajišťuje individuální podporu žákům určeným učitelem v dané skupině

b) AP dle pokynu učitele poskytuje distanční podporu a informace zákonným zástupcům žáků se závažnými druhy zdravotního postižení včetně zákonných zástupců žáků z odlišného kulturního či sociálního prostředí.

Hodnocení žáků se SVP je vykonáváno na základě konkrétních pravidel nastavených v doporučení žáka vydaném školským poradenským zařízením a v souladu s pravidly hodnocení žáků, jež jsou součástí školního řádu školy. Průběžná formativní zpětná vazba může významným způsobem podpořit motivaci žáka k učení a konkrétní pokroky, a proto je u žáků se SVP výrazně doporučováno.